

LES 30

1. Vertaal oefening met vormen van de subjunctief.

Benoem in onderstaande teksten of tekstgedeelten alle subjunctieven (**vet** gedrukt) en vertaal ze daarna.

1	καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρης καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς τὰ ἔθνη πάντα, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι οὗ πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν.
	<p>Aantekeningen:</p> <p>πεσοῦνται is ind.fut.med. 3^e p.mv. van πίπτω.</p> <p>αἰχμαλωτισθήσονται is ind.fut.pss. 3^e p.mv. van αἰχμαλωτίζω.</p> <p>ἔσται is ind.fut.med. 3^e p.ev. van εἰμί.</p> <p>πατουμένη is part.prs.pss.nom.vr.ev. van πατέω.</p> <p>πληρωθῶσιν is sub.aor.pss. 3^e p.mv. van πληρόω: sub.prospectivus.</p> <p>Vertaling: en zij zullen vallen door (een) mond van een zwaard en zij zullen gevangen worden weggevoerd naar alle volkeren en Jeruzalem zal zijn/worden vertrapt door de volkeren, totdat vervuld zijn de tijden der volkeren. (Lc 21:24).</p>
2	καὶ σοῦ [δὲ] αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία- ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί.
	<p>Aantekeningen:</p> <p>διελεύσεται is ind.fut.med. 3^e p.ev. van διέρχομαι.</p> <p>ἀποκαλυφθῶσιν is sub.aor.pss. 3^e p.mv. van ἀποκαλύπτω: sub.prospectivus.</p> <p>Vertaling: en van u maar zelf de (de eigen) ziel zal doorgaan een zwaard – opdat ook maar openbaar worden uit vele harten overleggingen. (Lc 2:35).</p>
3	καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω , ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου;
	<p>Aantekeningen:</p> <p>διελογίζετο is ind.impf.med. 3^e p.ev. van διαλογίζομαι.</p> <p>ποιήσω is sub.aor.act. 1^e p.ev. van ποιέω: sub.deliberativus.</p> <p>συνάξω is ind.fut.act. 1^e p.ev. van συνάγω.</p> <p>Vertaling: en hij overlegde bij zichzelf zeggende: wat moet ik doen, omdat niet ik heb waar ik zal samenbrengen mijn vruchten? (Lc 12:17)</p>
4	ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορνείας ποιεῖ αὐτὴν μοιχευθῆναι, καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ , μοιχᾶται.
	<p>Aantekeningen:</p> <p>ἀπολύων is part.prs.act.nom.mnl.ev. van ἀπολύω.</p> <p>μοιχευθῆναι is inf.aor.pss. van μοιχεύω.</p> <p>ἀπολελυμένην is part.pf.pss.acc.vr.ev. van ἀπολύω.</p> <p>γαμήσῃ sub.aor.act. 3^e p.ev. van γαμέω: sub.prospectivus.</p> <p>μοιχᾶται is ind.prs.pss. 3^e p.ev. van μοιχάομαι.</p> <p>Vertaling: ik, ik maar zeg jullie dat ieder de verlatende de vrouw van hem om andere reden dan een daad van hoererij (ontucht) doet haar overspelig worden, en wie ook maar de verlatend zijnde huwt wordt een overspeler. (Mt 5:32)</p>

5	καὶ προσελθὼν εἰς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἔαν ἀπέρχῃ.
	Aantekeningen: προσελθὼν is part.aor.act.nom.mnl.ev. van προσέρχομαι. ἀκολουθήσω is ind.fut.act. 1 ^e p.ev. van ἀκολουθέω. ἀπέρχῃ is sub.prs.med. 2 ^e p.ev. van ἀπέρχομαι: sub.prospectivus. Vertaling: en komende tot (hem) één schriftgeleerde zei tot hem: meester ik zal volgen u waar ook maar heengaat u. (Mt 8:19)
6	ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν· ἕως ἄν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰὼτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἄν πάντα γένηται.
	Aantekeningen παρέλθῃ: is sub.aor.act. 3 ^e p.ev. van παρέρχομαι (2x). ἓν is tw.nom.onz.ev. van εἷς. μία is tw.nom.vr.ev. van εἷς. γένηται is sub.aor.med. 3 ^e p.ev. van γίνομαι. Tweemaal sub.prospectivus. Vertaling: Amen want ik zeg u totdat voorbijgaat de hemel en de aarde, één jota of één haaltje zeker niet voorbijgaat van de wet, totdat alles is geschied. (Mt 5:18)
7	μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν καὶ εἰπωσιν πᾶν ποιηρὸν καθ' ὑμῶν [ψευδόμενοι] ἕνεκεν ἐμοῦ.
	Aantekeningen: ὀνειδίσωσιν is sub.aor.act. 3 ^e p.mv. van ὀνειδίζω. διώξωσιν is sub.aor.act. 3 ^e p.mv. van διώκω. εἰπωσιν is sub.aor.act. 3 ^e p.mv. van λέγω. ψευδόμενοι is part.prs.med.nom.mnl.mv. van ψεύδομαι. Driemaal sub.prospectivus. Vertaling: zalig zijn jullie wanneer zij smaden jullie en achtervolgen en spreken alle boosheid tegen u liegende omwille van mij. (Mt 5:11)
8	ἐν τῇ ἀναστάσει [ὅταν ἀναστῶσιν] τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.
	Aantekeningen: ἀναστῶσιν is sub.aor.act. 3 ^e p.mv. van ἀνίστημι: sub.prospectivus. ἔσται is ind.fut.med. 3 ^e p.ev. van εἰμι. ἔσχον is ind.aor.act. 3e p.mv. van ἔχω. Vertaling: in de opstanding wanneer zij opstaan van wie van hen zal zij zijn vrouw? De want zeven hebben gehad haar (als) vrouw. (Mc 12:23)
9	καὶ ὃς ἂν ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ
	Aantekeningen: ποτίσῃ is sub.aor.act. 3 ^e p.ev. van ποτίζω. ἓνα is de acc.mnl.ev. van εἷς. en wie ook maar te drinken zal geven één van deze kleinen een beker koud alleen in naam van een leerling, amen ik zeg jullie, zeker niet hij zal verliezen het loon van hem. (Mt 10:42)

2. Vertaal oefening: Mc 10:35-45

35	Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες αὐτῷ· διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμέν σε ποιήσης ἡμῖν
	Aantekeningen: προσπορεύονται is ind.prs.med. 3 ^e p.mv. van προσπορεύομαι. λέγοντες is part.prs.act.nom.mnl.mv. van λέγω. θέλομεν is ind.prs.act. 1 ^e p.mv. van θέλω. αἰτήσωμέν is sub.aor.act. 1 ^e p.mv. van αἰτέω. ποιήσης is sub.aor.act. 2 ^e p.ev. van ποιέω. Vertaling: en komen tot hem Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeus, zeggende tot hem: meester, wij willen dat wat wij ook maar vragen u, u moge doen aan ons.
36	ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τί θέλετέ [με] ποιήσω ὑμῖν;
	Aantekeningen: θέλετέ is ind.prs.act. 2 ^e p.mv. van θέλω. ποιήσω is sub.aor.act. 1 ^e p.ev. van ποιέω. Vertaling: hij maar zei tot hen: wat willen jullie ik (dat) ik zal doen voor jullie.
37	οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· δὸς ἡμῖν ἵνα εἰς σου ἐκ δεξιῶν καὶ εἰς ἐξ ἀριστερῶν καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου.
	Aantekeningen: εἶπαν is ind.aor.act. 3 ^e p.mv. van λέγω. δὸς is gbw.aor.act. 2 ^e p.ev. van δίδωμι. καθίσωμεν is sub.aor.act. 1 ^e p.mv. van καθίζω. Vertaling: maar zij zeiden tot hem: geef ons dat wij mogen zitten één van u aan (de) rechterhand en één aan (de) linkerhand in de heerlijkheid van u.
38	ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι;
	Aantekeningen: οἴδατε is ind.pf.act. 2 ^e p.mv. van οἶδα. αἰτεῖσθε is ind.prs.med. 2 ^e p.mv. van αἰτέω. δύνασθε is ind.prs.med. 2 ^e p.mv. van δύναμαι. πιεῖν is inf.aor.act. van πίνω. βαπτίζομαι is ind.prs.pss. 1 ^e p.ev. van βαπτίζω. βαπτισθῆναι is inf.aor.pss. van βαπτίζω. Vertaling: maar Jezus zei tot hen: niet jullie weten wat jullie vragen. Kunnen jullie drinken de beker die ik drink of de doop waarmee ik gedoopt wordt gedoopt worden?
39	οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε,
	Aantekeningen: δυνάμεθα is ind.prs.med. 1 ^e p.mv. van δύναμαι. πίεσθε is ind.fut.med. 2 ^e p.mv. van πίνω. βαπτισθήσεσθε is ind.fut.pss. 2 ^e p.mv. van βαπτίζω. Vertaling: zij maar zeiden tot hem: wij kunnen (het). Maar Jezus zei tot hen: de beker die ik drink zullen jullie drinken en (met) de doop waarmee ik word gedoopt zullen jullie worden gedoopt.

40	τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου ἢ ἐξ ἐναντίων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται.
	<p>Aantekeningen: καθίσαι is inf.aor.act. van καθίζω. ἐμὸν is bznw.nom.onz.ev. van ἐμός. is δοῦναι inf.aor.act van δίδωμι. ἡτοίμασται is ind.pf.pss. 3^e p.ev. van ἐτοιμάζω. Vertaling: de maar het zitten aan mijn rechterhand of aan de linkerzijde niet is (het) mijne (om te) geven, maar voor hen wie het bereid is.</p>
41	Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.
	<p>Aantekeningen: ἀκούσαντες is part.aor.act. nom.mnl.mv. van ἀκούω. is ἤρξαντο ind.aor.med. 3^e p.mv. van ἄρχω. is ἀγανακτεῖν inf.prs.act. van ἀγανακτέω. Vertaling: en horende de tien begonnen verontwaardigd te zijn over Jakobus en Johannes.</p>
42	καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· οἶδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.
	<p>Aantekeningen: προσκαλεσάμενος is part.aor.med.nom.mnl.ev. van προσκαλέομαι. δοκοῦντες is part.prs.act.nom.mnl.mv. van δοκέω. ἄρχειν is inf.prs.act. van ἄρχω. κατακυριεύουσιν is ind.prs.act. 3^e p.mv. van κατακυριεύω. κατεξουσιάζουσιν ind.prs.act. 3^e p.mv. van κατεξουσιάζω. Vertaling: en tot zich geroepen hebbend hen Jezus zegt tot hen: jullie weten dat zij die beschouwd worden eersten te zijn van de volkeren heersen over hen en de hun groten macht over hen uitoefenen.</p>
43	οὐχ οὕτως δέ ἐστιν ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὃς ἂν θέλῃ μέγας γενέσθαι ἐν ὑμῖν ἔσται ὑμῶν διάκονος,
	<p>Aantekeningen: θέλῃ is sub.prs.act. 3^e p.ev. van θέλω. γενέσθαι is inf.aor.med. van γίνομαι. ἔσται is ind.fut.med. 3^e p.ev. van εἶμι. Vertaling: niet zo maar is (het) bij jullie, maar wie ook maar wil worden groot onder jullie zal zijn van jullie (een) dienaar.</p>
44	καὶ ὃς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος ἔσται πάντων δοῦλος·
	<p>Aantekeningen: εἶναι inf.prs.act. van εἶμι. Vertaling: en wie ook maar wil bij jullie zijn eerste zal zijn van allen een slaaf.</p>

45	καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.
	<p>Aantekeningen: ἦλθεν is ind.aor.act. 3^e p.ev. van ἔρχομαι.</p> <p>διακονηθῆναι is inf.aor.pss. van διακονέω.</p> <p>διακονῆσαι is inf.aor.act. van διακονέω.</p> <p>δοῦναι is inf.aor.act. van δίδωμι.</p> <p>Vertaling: want ook de zoon des mensen niet is gekomen om te gediend te worden maar om te dienen en te geven zijn ziel een losprijs in plaats van (voor) velen.</p>